

Derk Sibolt Hovinga

De raaize noar Peries
van twei Oldambster boeren,
deur ain van heur verteld, anno 1939

UITGEVERIJ 'STABO,' ALL-ROUND' B.V., GRONINGEN

Dwaars deur 't loug, 'n haile enne
Stroomde 't wotter van de Seine
Langs pelaaizen en langs kaarken
Om zok noar de zee te waarken.

Kerels laggen op heur roggen
Zo te sloapen onder broggen
En moar laai te lanterfantent
Mit heur koppen onder kranten.

In de kaark van notterdoame
Aal mit schilders op de roamen
Gongen wie dei kunst bekieken
Om onz' kennis te verriecken.

Mit zien roemte en zien muren
Leek 't op dikke boerenschuren.
Hooge zoelen, onder beunen
Mozzen haile boudei steunen.

Kerel in zoo'n witte loaken
Dei doar luip, n soort dejoaken,
Spruide wotter woarstoe waste
Oet n bloumpot mit 'n kwaste.

Op de grode boelevoaren
Zatten kerels achter kloaren
Zo moar midden op de stroaten
Mit mekoar in 't frans te proaten.

In 'n kelder, k haar 't nooit waiten
Invaliden dee dat haiten
Zag wie 'n rooie stainbak stoan
Doarin lag Napolion.

In het midden van dei oorden
Zaggen wie de Iefeltoren
Moakt van iesder en van stoal
Aal mit goaten, nait rojoal.

't Ding stak oareg wiedz omhoog,
Moar gain sieroad veur het oog.
Net zoo'n ding as z'hier in 't noorden
Broeken tou paitreulieboren.

Koppel volk luip wie dou noa
In de grode operoa.
Kerels belkten doar en reerden
Vrouwlu mit de aarms speerden.

Ain sloug aander onder 't zingen
Op de kop mit kopern dingen
Stakken 'n ander zoo moar dood
'n Aander zat mit vrouw op schoot

Aal te giebeln en te zingen
Dat ik zeg joe 't wazzen dingen
Dei wie zaggen veur en noa
In dei grode operoa.

In het bieloug van Versallies
Luit 'n kerel vol medallies
Mit 'n holten rechter bain
Ons het groot pelaais doar zain.

Generoals stonnen bie de deuren
Om de senten in te beuren;
Jaze vol mit kopern knopen
Moar 't gezichte wat verlopen.

Kasten vol mit kopkes, kommen
Schuddels, gloazen, olle trommen
Bordegoud ekseteroa
Huil de könk ter op noa.

't Hong der vol mit schilderijen
Nuver vrouwlu om te vrijen
Kerels, koppen roeg in 't hoar
Hongen aan de wanden doar.

't Wazzen aalmoal gangen, zoalen
Vol mit froanies en vooalen
Vol kepetten, matten, loopers.
'n Hail bult kiekers, moar gain koopers

In 't rooie froaniesèrre
Ston zoo'n olderwetse berre
Doar de könk moar toujour
Sluip bie juvver Pompadour.

't Wör aal loater, ongeacht
Zaggen wie Peries bie nacht.
In de krougen en kebretten
Stonnen kerels onder petten

Verskes oet de kop te zingen
Doar wie ais noar binnen gingen.
Swaarte kat en joost mag waiten
Hou dei dingen aal nog halten

Doar wie kwammen en wat zatten
En moar keken bie ons natten
Op de plakke van Klichy
't Dut ook niks ja - wat zeg ie.

In 't gebouw de rooie meulen
Wazzen z'aan 't harmonnikoaspeulen
Moulin Rouge op zien frans
Kerel doar ging 't oareg laangs.

Op toneel zag wie n sjène
Van 't begun tot aan het enne:
Oadam, Evoa op heur wies
In het olle parredies.

Evoa, dei bie d' appels zat
Slaang het dat om hannen had.
Oadam het ter ook bie zeten:
Binnen tou t parredies oetreten.

Evoa dei haar nait veul klaaier
Allèn n haalsket en n waaier
En ol Oadam nogal glad
Plokte zok 'n viegeblad.

'k Zee mien neef, ik zee: wat mouve
Zevve vot zee? Joa dat douve
Zee 'k, noar dizze grappen
Wil wie no nait langer gappen.

Onder aal dat soort bedrieven
Was 't al sikkom over vieven
Dat wie wollen wel op berre
In de ville Lumière.

Op de stroaten bie de maarten
Laggen stoapels gruinte, aarten,
Boonen, boeskool wied in 't rond
Zoo moar op de bloote grond

Wi j't nait leuven, goat zulf kieken
En het zel joe dan wel blieken
Wat ik hier vertel veur woar
Is der ook te kieken doar.

Moar dit wik joe eerst nog wikken
Zunder boudel aan te dikken
Bin ie doar nait hail goud bie
Den verongelukken ie.

II

Noa verloop van twinteg joar
Mit ons eerste grieze hoar
Woug wie ons weer op glad ies
In dei ville van Peries ,

Van wie haren noar ik main,
Ales je nog laang nait zain
Wat ter was aan kunst, cultuur,
Specioal veur 't oavenduur.

Wat wie zaggen wat wie zeden,
Wat wie dochten, wat wie deden,
Heur ie no, in dit verhoal
Van Peries , in platte toal:

En zo kwam w' op oaventuur
Op het loate oavenduur
In dei grote stad d' aboard
Op het stoatsion du Nord

En dou von wie bientót
In de rue Jean Jaques Rousseau
Ook 't hotel door wie in sluipen
En ze ons mesjeu touruipen.

Nogal dichte bie dat stee
Ston het Louvre, no muséé.
't Was 'n oareg groot gebouw
Vol mit kunst en zoks gedou

Doar 'k ook 't beeld van Venus von
Dei doar zunner arms ston,
En van onnern in 't klaid,
Moar de bovenhelfte nait.

Bie de Seine stonnen aal
Kooplu mit 'n boukestaal
En doar koch d' ik onnerhaand 'n
Olle koart van 't Ommelaand.

In de rue Saint Honoré
Doar ik wel ais lopen dee
Wazzen aalmoal galderijen
Vol moderne schilderijen.

Jonges, wat 'n vrumde zoaken,
Dei dei schilders no toch moaken,
Aal mit klodders vaarf bekwakt,
En dat hait zok den abstrakt.

Aan dei rue Saint Honoré
Ston ook nog het Elizé
Doar ronnom pelitsie ston
Dei ik aan heur petten kon,

Van hier woonde, zo bekend
Ja de fraanse president
En dei lait zien hoes en zoaken
Ducht mie oareg goud bewoaken.

'k Wait hoast nait wat aner steeën
Wie aal meer bekieken deeën,
Aal goan mien gedachten hén
Noar de kaark de Madelein.

En noar Saint Germain des pré
Doar wie zatten veur 't cefé
Op 'n stoule op 't terras
Omdat 't hoast nog zummer was,

Of ook noar de Montparnasse
En de wiek van Val de Grace
Of de streek van Clignancourt,
De jardin van Luxembourg,

Of de Porte Saint Denis
'd Avenue van Clichy
En het bos ook van Boulogne
Doar 't nog frizzer rook as klonje

Bie Peries zien wegen, stroaten
Zatten aalaan daipe goaten,
Doar ie laangs de stainen trappen
Zomoar driest noar onnern stappen

En deur laange couloiren
Noar de onnergrondse garen
Doar ie wachten of der domt
Ook 'n train oet d'holen komt

En den op dei gare stopt
Tot aal 't volk noar binnen lopt
En de deuren - vrumd gezicht -
Schoeven zo vanzulf weer dicht

Noar het Quartier Latin
Gongen wie vanzulf ook hén
Dat was nog 'n haile ènne
Aner kaante van de Seine

Om moar ais wat rond te kieken
In aal dei stedintenwieken,
Van der was ja in dei streek
Gainain dei ons op vingers keek.

Bie het schienseel van de moane
Kwammen wie bie de Sorbonne,
Midden in zien aigen loug,
Noa 'n tocht van kroug tot kroug.

't Was Peries zien hogeschoul
Mit de waitenschap as doul
Mit zien wereldwiede roup;
Moar laang nait zo'n hoge stoup

As van hogeschoul in Stad
Van het laand van wierd' en wad
Doar ie mouten zo op 't oog
Daarteg treden wel omhoog

Om zo hoog as ie dat kennen
Hoger onnerwies te vinnen
En bie lutjen op te stappen
Noar de alerhoogste trappen

Zo, dat elk en ain wel wait
Dat 't in waitenschop zo stait,
Dat verdaint de hoogste roup
Schoule mit de hoogste stoup.

Deur dat Quartier Latin
Laipen wie no dwaars deur hén,
Doar de lu stedaierden
In de kroug plezaierden

In stee van 't leren van heur lezzen
Keken ze noar danseressen
In kefé en tingeltangel
Bie meziek van ringelrangel

Bie 'n open gallerie
Mit 'n wienkefé der bie
Was het dat ter aanplakt ston
Dat men doar zo in goan kon.

En, zo as ons dou wel bleek
Ook as vremen, ook as leek,
As bie joe de schilderkunst
Aandacht haar en ston in gunst

Libre entrée! Aussi boir!
Las ik op dei schildersbar
En ik was ja mit het frans
Zo ie zain nog wel wat mans,

En zo duzzen wie 't bestoan
Om doar ook ais in te goan,
Om te kieken wat ter was
Veur het oog en veur het glas

In dei open gallerie
De Merveille de Paris;
Veur dei schilders stamkafé
En touglieks ook atteljer.

Jongen en bejoarden,
Aaltemoal mit boarden,
Schilderden doar op dei plak
Juvvers in heur Evoajak.

Aandern pruitten, twistten
Over de kubisten
In dei olle piepelo;,
't Was veur ons aal algebroa.

Gounent deden mit ons klinken
Aalweg gloazen vol weer schenken
Oet 'n flezze of keraf
Dei 'n juvver joe doar gaf,

Aal bleek loater wav' nait wozen
Dat wie 't aal berappen mozen
Wat ze dronken aan vin blanc;
En dat was wel vieftteg franc.

d'Aander oavend gong wie dou
Nog ais noar Mont Martre tou.
Mit de train, mit de metro -
Onnergronds - was wie der zo.

Boven op dei hoge heuvels
Spinkenaaierden roare scheuvels
In dei lutje nauwe stroatjes;
Nait veul meer as röttegoatjes.

Juvvers zatten onner dak,
Achter 't glaas moar haalf in 't jak
Aaltemoal noar ons te wenken,
Dat wie mozzen baaide denken:

Nuigen dei ons hier noar binnen?
Zollen dei juvvers ons den kennen?
Willen dei nuvere fraanze grieten
Dat wie komen te verzieten?

Kerels glopen aal zo min
Oet aal hörns noar ons hén,
Dat wie vuilden op dei plak
Ons nait best op ons gemak.

'k Zee mien neef: 't Is mie te min,
Hier loop ik nait wieder in.
't Ken ons, zee e, wel beraauwen
Dat wie ons hierzoot vertraauwen.

Doarom luip wie gaauw weer trogge.
- Ogen stakken ons in rogge -
Aan elke hoar 'n druppel swait:
't Is doar in Peries tels hait.

Bie de kaark Het Haaileg Haart,
Dei doar hoog ligt en apaart
Zag wie'n zee van licht - ain mère
La grande Ville Lumière.

Doaronner was 't in ale zoaken
Feest en zingen en vermoaken.
In kefé's mit draank en wien
Kunstlicht net as zunneshien,

Dat mien neef zag al van vérre
't Hoes van de Folies Bergère
Doar wie laipen driest noar binnen
Om dei zoak ais te verkinnen.

Manlu hoorns op as bokken
Vrouwlu aal in flodderrokken
Blaauw en sangen, rood en geel
Sprongen, daansten op 't toneel,

Den apaart en den in riegen,
Om mekoar om zied te kriegen
En din rad in 't rond te draaien,
En de bainen bloot te swaaien.

't Levent is doarzoot ja aans,
- Zo tereken haldail fraans -
As bie ons, doar het ja hait
't Laand van dege degelkhaid,

Dat as joe het ooit ais lokken
Wil 'n dag of wat te plokken
Veur ie binnen old en krom
Blief nait thoes, moar raais en kom

Noar dei ville om te keuren
Wat veur dingen der gebeuren
Wat ter hierzoot op joe wacht
In Peries in 't holst van nacht.

Aal wik joe hier vot ook leren
Loat joe nooit nait animeren
Om mit juvvers dei joe winken
'n Flezze dit of dat te drinken;

Van dei doun doarzoot perbaiern
Dat ie heur aalweg traktaiern
Dat ze joe om te betoalen
Leste cent tou buuts oethoalen.

Noa 'n haalve schoft zowat
Gongen wie dou weer op pad
Om nog wiederop te kieken
En woarzó't, zel joe wel blieken:

Op de plakke van Pigalle
In 'n ronnom ronde salle
Kregen wie veur duur entrée
Elk 'n stoule en 'n stee.

Bie 'n wild fioulmeziek
- 'k Zeg joe, 't was der excentriek -
Mit het rözze schemerlicht
Van de lampen veur 't gezicht -

Zatten wie zo op de vu
Midden maank de fraanse lu
Op dei ronnom ronde deel
Net in 't midden veur 't toneel

En wie kochten ons aan draank
Elk 'n vlezze vol vin blanc
In 'n nikkeln pot mit ies
Veur zo'n daarteg fraank aan pries.

Kerel en dou zaggen wie
Op de plaanken, stoef der bie -
Nee, ik mos 't toch moar verswiegen
Wat ter was te zain te kriegen

Op dei plakke van Pigalle
In dei ronnom ronde salle
Moar - den kon ie mie verwieten
- En dat zol mie ook weer spieten

Aj bie ongelok ook kwammen
In dei salle en vernammen
Wat te doun was op dat stee
Dat ik joe nait woarschouwen dee.

En zo mout ik wat wie zaggen
- Aal mos dat aiglieks nait maggen -
Om joe 't aal goud oet te leggen
Wel in ronde woorden zeggen:

In het rozze rode licht
Zaggen wie dou - glèn belicht:
Fraanse juvvers, 'k mag z'nait preezen -
Zok zulf haildaal oetstripteasen.

Bloezen, rokken, klaid en schoet
'd Haile boudei dei gong oet
Tot op 't lest ook hemd en brouk
Lag op dele in de houk.

Kerels, - jongen, koalen, griezen
Zatten 't matterjoal te priesen
En bie aal dei blote grappen
Zok de hannen zeer te klappen

Veur dei juvvers naokend bloot
Van heur kop tot toon en schoot,
Zunner hemd en zunner jak
Zunner brouk of mantelpak.

Nô, het dee ons wel begroten
Dat wie wörren om dei bloten
Zoo'n bult van ons senten kwiet
En dat in zoo'n körte tied,

Moar wie dronken baaide fleeg
Eerst ons leste glas nog leeg,
Veur wie stapten liek en fiks
Deur dat volk, of was het niks,

Oet dei salle van glad ies
Oet dei hole van stripties,
Net op tied en nait te loat
Weer noar boeten tou op stroat,

Bliede mit ons goie kiek
En ook dei ervoaren riek
Dat wie baaide no wel wozzen
Dat wie doar nait wezen mozzzen

En wie scheuvelden de boane,
Weer, noar ons hotel du Rhône
As twei lopers dei aan rit
Vot nait schaiten in 'n bit.

Zo was wie aal nacht zowat
In dei grote viel op pad;
Overdag bekeek wie den
Wat het daglicht velen ken:

Tot ik, noa 'n dikke week,
Ais in pottfullie keek
En op zoon menaair vernam
Dat ons raais aan 't ènne kwam.

En zodounde mozzen wie
- t' Mooie gait ja gaauw vebie -
Riek aan culturele renten
n' Hoes hén van ons leste centen.

In 't Oldambt doar kwammen wie
Noa 'n week of wat weer bie;
Leerden weer, dat 't leven draait
Noar de dege degelkhaaid.

